

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	28

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	26

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

- BKMYBS:** Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu
MKE AŞ: Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ
ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kira Alacaklarının Tahakkuk ve Takibinde Yaşanan Aksaklıkların Mali Tablolarda Hataya Yol Açması
2. Kamulaştırmасız El Atma Davaları Sonucunda Kesinleşen Tazminatların Ödenememesi ve Bu Davalardan Kaynaklı Yükümlülüklerin Bilançoda Eksik Gösterilmesi
3. Dış Kaynaklı Hibe Kullanılarak Yürütölen Projelerden Tamamlananların Kapatılamaması Nedeniyle Mali Tabloların Fiili Durumu Yansıtmaması
4. Elden Çıkarılacak Maddi Duran Varlık Bulunmasına Rağmen Bilançoda Gösterilmemesi
5. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönem Ayırıcı Hesaplarda İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kayıtlı Ambarlardan Bazılarının Fiziken Bulunmaması ve Ambarlarda Gözüken Taşınırların Ortak Kullanıma Verilmiş Olması
2. Üniversite Taşınmazları Üzerinde Tesis Edilen İrtifak Hakkı İle İlgili Süreçlerde Hatalar Bulunması
3. Üniversiteye Tahsis Edilen Taşınmazın Protokol ile Vakıf ve Derneğe Bedelsiz Tahsis Edilmesi
4. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Hesaplanmasında Hatalı Uygulamalar Bulunması
5. Taşınmazlarda Cins Tashiinin Tamamlanmaması
6. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımların Bazılarının Elektronik Kamu Alımları Platformuna Kaydedilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ); Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinin kalkınmalarına katkıda bulunmak, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında eleman yetiştirmek üzere 15.11.1956 tarihinde "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla eğitime başlamıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesinin Kuruluş ve Hazırlıkları Hakkındaki 6887 sayılı Kanun 29.01.1957 tarihinde, ODTÜ'nün özel statüsünü belirleyen ve tüzel kişiliğine kavuşturan 7307 sayılı Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kanunu ise 27.05.1959 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ODTÜ, 1983 yılında kadrolarla ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 7307 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanun'la yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Orta Doğu Teknik Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 5 fakülte, 1 yüksekokul, 5 enstitü, 1 meslek yüksekokulu ve 30 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 4.207'dir. Ayrıca Üniversitede 34 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	370	119	489
Doçent	168	119	287
Doktor öğretim üyesi	177	162	339
Öğretim görevlisi	486	145	631
Araştırma görevlisi	672	411	1.083
Toplam	1.873	956	2.829

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	661	407	1.068
Sağlık	46	83	129
Avukatlık	7	4	11
Eğitim-öğretim	4	9	13
Teknik	403	224	627
Yardımcı	76	387	463
Sözleşmeli	97	62	159
İşçi	1.040	211	1.251
Toplam	2.334	1.387	3.721

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 911.499.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 29.06.2022 tarih ve 7414 sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 257.977.000,00 TL ödenek eklenmiş ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yapılan ödenek aktarmaları ile birlikte toplam ödenek 1.605.991.231,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,43'ü olan 1.516.569.207,00 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	836.843.286,00	792.068.140,49	94,65
02 Sos. Güv.Kur. Devlet Prim Gideri	129.804.230,00	128.424.300,22	98,94
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	375.306.000,00	365.246.990,15	97,32
05 Cari Transferler	118.923.715,00	113.951.785,37	95,82
06 Sermaye Giderleri	145.114.000,00	116.877.991,43	80,54
07 Sermaye Transferleri			
Toplam	1.605.991.231,00	1.516.569.207,66	94,43

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.516.569.207,66 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %94,43'ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 836.843.286,00 TL ödeneğin 792.068.140,49 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 129.804.230,00 TL ödeneğin 128.424.300,22 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 375.306.000,00 TL ödeneğin 365.246.990,15 TL'si, cari transferlerde 118.923.715,00 TL ödeneğin 113.951.785,37 TL'si, sermaye giderlerinde 145.114.000,00 TL ödeneğin 116.877.991,43 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 476.661.040,00 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 911.499.000,00 TL olan

Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.554.070.315,00 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	75.915.000,00	133.457.144,00	175,80
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	790.820.000,00	1.399.637.275,0	176,99
Diğer Gelirler	44.764.000,00	22.924.046,00	51,21
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0
Toplam	911.499.000,00	1.556.018.465,00	170,71
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	1.948.150,00	
Net Toplam	911.499.000,00	1.554.070.315,00	170,50

2022 yılında net 1.554.070.315,00 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.188.712.023,87 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.948.150,32 TL ve faaliyet gideri 2.050.799.912,59 TL olan Üniversite, 2022 yılını 135.963.960,96 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan Döner Sermaye İşletmesinde 2022 yılı gelir tablosuna göre 170.300.594,13 TL gelir elde edilmiş, 138.185.045,96 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 32.115.548,17 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 12.03.2014 tarih ve 28939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası ile kurulan Teknokent AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 50.000,00 TL olup Üniversitenin %10 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim

Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tüm birimler tarafından tamamlanmadığı için eksiktir, buna karşın hazırlanan prosedürler duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare, iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber analiz etme ve kayıt altına alma açılarından bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. 5018 sayılı Kanun ile ikincil mevzuatlar doğrultusunda; yetki devirleri, ODTÜ Yetki Devri ve İmza Yetki/Yetkilileri Yönergesi ile belirlenmiştir. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunların farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, bunlar insan kaynağı ve fiziki mekân eksikliği (depolama alanı gibi) açısından yeterli değildir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç

Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde 5 iç denetçi kadrosu bulunmakta olup bu kadrolardan 2'si doludur. İç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orta Doğu Teknik Üniversitesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kira Alacaklarının Tahakkuk ve Takibinde Yaşanan Aksaklıkların Mali Tablolarda Hataya Yol Açması

Üniversitenin kiraya verilen ticari alanlarına ait geçmiş dönem kira alacaklarının tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin ilgili birimler tarafından takip edilmediği, bu alacakların ve alacaklarla ilgili diğer işlemlerin mali tablolarda tam ve doğru olarak yer almadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirin kamu geliri olduğu belirtilmiş, "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde de bu gelirlerin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen

tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un "Mali hizmetler birimi" başlıklı 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirme, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütme görevinin mali hizmetler birimi tarafından yapılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, üniversite taşınmazlarından kiraya verilenlerin gelirlerinin mali hizmetler biriminin karşılığı olan Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından takip edilerek mali tablolara yansıtılması gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının niteliğini düzenleyen 51'inci maddesinde bu hesabın; mevzuatı gereğince gelir olarak tahakkuk ettirilen teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden yapılan tahsilat veya terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 52'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise tahakkuk birimleri tarafından tahakkuk ettirilen bu kapsamdaki gelirlerin kayıt altına alınması için muhasebe birimine bildirilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 54'üncü maddesinde; bu hesabın mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

ODTÜ bünyesinde bulunan taşınmaz malların mevzuata uygun olarak kiraya verilmesi ve kira tahakkuklarının takibini yürütmekle sorumlu birim, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığıdır. Dolayısıyla, Daire Başkanlığı tarafından kiracılarla yapılan sözleşmelerin, sözleşme sonrası değişikliklerin veya kararların muhasebe birimine bildirilmesi ve muhasebe birimi tarafından da gerekli kayıtların yapılması veya kayıtlarda güncelleme işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde; 2022 yılında toplamda 131 adet taşınmaza ait kiralama sözleşmesinin olduğu, kiracılardan 38'inin 2022 yılı ve önceki döneme ait ödenmemiş borcunun 45'inin ise önceki dönemlere ait kira borçları için yapılandırma başvurusunun bulunduğu, borcu olmayan 48 kiracıyla bedel tespiti komisyonu kararı sonrasında yeniden sözleşme yapılması için sürecin devam ettiği görülmüştür.

Denetim kapsamındaki kira alacaklarına ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

A- 2020 yılında Covid-19 önlemleri kapsamında taşınmaz kiralalarında sözleşmelerdeki kira süresinin ertelenmesi sonrasında, Genel Sekreterlik Makamınca kiracıların pandemi dönemine ait borçlarının 36 aya kadar taksitle ödenebilmesi için yapılandırılmasına karar verilmiş ve yapılandırma başvurusunda bulunan 45 kiracı ile “Kira Borcunu Taksitle Ödeme Sözleşmesi” imzalanmıştır. Sözleşmelerde, kira taksitlerinden ikisinin ödenmemesi halinde borcun muaccel hale geleceği ve borçların tamamının ödenmesi gerektiği düzenlenmiştir. Ancak taksitlerini zamanında ödemeyen kiracılar için muaccel hale gelen borçlar için bir yaptırım uygulanmamış ve halen kiracıların faaliyetlerine devam ettiği görülmüştür.

B- Yapılandırma başvurusunda bulunmayan ve ertelenen dönemle ilgili borcu olan 38 kiracıdan ise Üniversitenin 31.12.2022 tarihi itibarıyla 2022 yılı öncesi dönemine ait 3.723.522,90 TL 2022 yılı için 1.631.145,80 TL kira alacağı olduğu, ancak alacakların halen tahsil edilemediği ve bu kiracıların faaliyetlerine devam ettiği anlaşılmıştır.

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığınca kiracılar hakkında işlem başlatılmak üzere 30.03.2022 ve 26.10.2022 tarihlerinde Hukuk Müşavirliğine bildirimde bulunulmuş, bu bildirimde istinaden Müşavirlik tarafından ilgili kiracılara borcun ödenmesi hatırlatılmış ancak denetim dönemi içinde borcunu ödemeyen kiracılardan sadece 7’si için icra başlatılmış, diğerleri borçlarını ödemediği gibi faaliyetlerini de sürdürmüşlerdir. Ayrıca Müşavirliğe takip edilmesi için gönderilen kira alacakları ve Müşavirlik tarafından takipli alacak haline gelen kira alacakları, tüm bu işlemleri muhasebe kayıtlarına alan ve takip eden muhasebe birimine de bildirilmediğinden icra takibi devam eden 1.805.076,46 TL tutarındaki alacağın 121 No.lu hesapta takip edilmediği de görülmüştür.

Özetle kira sözleşmelerinden doğan geçmiş dönem borçları ve yapılandırma taksitleri ödenmediği halde bu alacakların tahsil edilebilmesine yönelik hukuki süreçlerin başlatılmasında gecikmeler yaşanması, Üniversite alacaklarının tahakkuk ve tahsilat süreçlerinin mevzuata uygun şekilde işletilememesine sebep olmaktadır.

Ayrıca Hukuk Müşavirliğine bildirilen ve takip işlemi başlatılmış kira alacakları muhasebe birimine de düzenli olarak bildirilmemekte ve ilgili birimlerdeki tahakkuk kayıtları ile mali tablo kayıtlarında farklılıklar olduğu görülmektedir. Nitekim 2022 yıl sonu itibarıyla, yapılandırma kapsamındaki alacaklar dışında, toplam 5.354.668,70 TL kira alacağına ilişkin tahakkuk kaydı mali tablolarda izlenmemektedir. Kiracılar tarafından yatırılan tutarlarının hangi döneme ait olduğunun, tahsil edilen tutarlara KDV dahil olup olmadığının veya gecikme

cezasının konusunu oluşturup oluşturmadığının bilgileri de muhasebe biriminde bulunmadığından tahsilatların mahiyeti anlaşılammakta, takibi de yapılamamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, borçları bulunan kiracılarla ilgili hukuki sürecin devam ettiği, kira ödemelerini gerçekleştirenlerle yeni sözleşmeler yapıldığı, kira borcu bulunmayan diğer işletmelerin de ileriki dönemlerde kira sözleşmelerinin yenileceği ve birimler arasındaki koordinasyon eksikliklerinin giderilmesine yönelik tedbirlerin alındığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; kira sözleşmelerinden doğan alacakların takibinin ilgili tahakkuk birimlerince sağlıklı olarak yapılamaması ve muhasebe birimine bilgi verilmemesi sonucunda bu alacakların ve alacaklarla ilgili diğer işlemlerin takip ve kayıt işlemlerinin yerine getirilememesine neden olduğundan, taşınmaz kira alacakları ile tahsilatları ve takipteki alacakları gösteren faaliyet alacakları hesapları, bu hesaplarla çalışması gereken gelir hesapları, varsa dönem ayırıcı hesaplar, KDV hesapları, gecikme cezası veya gecikme faizlerinin tahakkuk ve tahsilatını ilgilendiren diğer ilgili hesaplar bu haliyle doğru ve güvenilir değildir.

BULGU 2: Kamulaştırmamasız El Atma Davaları Sonucunda Kesinleşen Tazminatların Ödenememesi ve Bu Davalardan Kaynaklı Yükümlülüklerin Bilançoda Eksik Gösterilmesi

Üniversite aleyhine açılmış ve aleyhte sonuçlanmış kamulaştırmamasız el atma davaları sebebiyle ortaya çıkan tazminatların yeterli ödenek olmadığı için ödenemediği; bu sebeple alacaklıların icra takipleri başlatması sonucunda oluşan borç yükümlülüklerinin ise tam olarak muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespiti" başlıklı geçici 6'ncı maddesinin 8'inci fıkrasında;

"Kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bu madde uyarınca ödemelerde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması hâlinde, merkezi yönetim bütçesine dâhil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerinin yüzde ikisi, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az yüzde ikisi oranında yılı bütçelerinde pay ayrılır. Kesinleşen alacakların toplam tutarının ayrılan ödeneğin toplam tutarını aşması hâlinde, ödemeler, sonraki yıllara sâri olacak şekilde, garameten ve taksitlerle gerçekleştirilir. Taksitlendirmede, bütçe imkânları ile alacakların tutarları dikkate alınır. Taksitli ödeme

---

süresince, 3095 sayılı Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir.” Hükümü yer almaktadır.

Yapılan denetimlerde; kamulaştırmaz el atma davalarından kaynaklı ödenecek tazminatlar için İdarenin yılı bütçesinde sermaye giderleri tertibinde ayrılan ödeneğin %2’si oranında ve en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının %2’si oranında ayrılan payların ödemeler için yeterli olmadığı görülmüştür. Söz konusu borçları ödemek üzere yılı Bütçe Kanunlarında yer verilen ilâma bağlı borçların karşılanmasına ilişkin ödeneğin, Hazine ve Maliye Bakanlığınca aktarılmadığı anlaşılmıştır.

Kamulaştırmaz el atma sebebiyle tazminat davalarından kaynaklı borçların garameten taksim yoluyla ödenmesinden dolayı, şikâyet konusu icra takibi yapılan borçların tamamı ödenememektedir.

Söz konusu davalara ilişkin borçlar için 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun’a göre temerrüt faizi ödenmesi yükümlülüğü de bulunmaktadır. Bu durum borçların gün geçtikçe çoğalmasına ve borcun sürdürülebilir olmaktan uzaklaşmasına neden olmaktadır. Bu konuyla ilgili kuruma karşı açılmış davalar nedeniyle ödenmesi gereken tutar 2022 yılı yıl sonu itibarıyla 288.664.709.03 TL’ye ulaşmıştır.

Ödenmemiş borçlardan kaynaklı yükümlülük bilançoda 439 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabında izlenmektedir. Ancak, adı geçen hesap 2022 yılı bilançosunda 244.599.462,80 TL gözükmekte olup yükümlülük tutarının 288.664.709,03 TL’ye ulaştığı tespit edildiğinden kayıtlı tutarın güncellenmesi gerekmektedir.

Kamulaştırmaz el atma davaları sonucu ödenmesi gereken tazminatların bir an evvel ödenebilmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşülmek suretiyle çözümünün sağlanması ve bilançoda 439 No.lu hesabın gerçeğe uygun değeri üzerinden gösteriminin sağlanması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından kesinleşen tazminatların ödenmesi için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşmelere başlanacağı bilgisi verilmiş, ödenmemiş borçların bilançoda eksik gösterimi ile ilgili bir açıklama yapılmamıştır.

Sonuç olarak; bilançoda 439 No.lu hesap 44.065.246,23 TL tutarında eksiklik içermektedir.

BULGU 3: Dış Kaynaklı Hibe Kullanılarak Yürütülen Projelerden Tamamlananların Kapatılmaması Nedeniyle Mali Tabloların Fiili Durumu Yansıtması

Dış kaynaklı hibelerden yararlanılarak yürütülen projelerden tamamlananların kapanışlarının muhasebe sisteminde yapılamaması nedeniyle, bu projelerden kalan tutarların bilanço hesaplarından olan 104 Proje Özel Hesabı ile 333 Emanetler Hesabında hatalı gösterimine yol açıldığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik, 27.11.2007 tarih ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik’in “Projeden kalan tutarlar” başlıklı 10’uncu maddesine göre; proje yürütücüsü tarafından projenin tamamlandığının muhasebe birimine bildirilmesi üzerine, özel hesapta kalan tutarlardan proje sözleşmesi gereğince iade edilmesi gerekenler iade edildikten sonra, kalan tutarlar ilgili muhasebe birimince bütçeye gelir kaydedilir. Ancak; bu kapsamda hazırlanan veya hazırlanacak yeni projeler varsa, üst yöneticinin onayıyla, bu projelerin hazırlık aşamasında yapılması gerekli giderler ile onaylanmış ancak hibe ödemesi gecikmiş projelerin hibe ödemesi yapıncaya kadar gerçekleşen giderleri karşılamak üzere, artan tutarlar bütçeye gelir yazılmayarak, 333 Emanetler Hesabının altında açılacak bir yardımcı hesapta tutulabilir.

Kamu İdaresinde Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan proje karşılığı gelen destekler, yürütücü adına açılan hesaplara alınmakta ve harcamalar yürütücülerin hesaplarından gerçekleştirilerek muhasebeleştirilmektedir. Projelerin mali işlemleri ile ilgili tüm işlemler Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimince yürütülmekte ve buradan Muhasebe Birimine bildirimler yapılmaktadır. Projelerle ilgili yazışmaları takip eden ve proje yürütücülerinin proje kapanış dilekçelerinin muhatabı olan birim ise Proje Destek Ofisi olup Kamu İdaresinde BAP Birimi ile Proje Destek Ofisinde bulunan proje bilgilerinden örneğin; yürütücü isimleri, proje numaraları, proje kapanış bilgileri, devam eden projelerin listesi gibi bilgilerin örtüşmediği görülmüştür.

Bulgu konusu hususla ilgili olarak BAP Biriminde projelerin kapanışının yapılacağı bilgisi yer almasına rağmen yürütücülerin kapanış dilekçelerinin gönderildiği Proje Destek Ofisinde kapanacak projelerin sayısı 71 olup tutarı ise 8.593.173,00 TL’dir. İki birim arasında

veri akışının sağlıklı olmaması, BAP Biriminden gelen veriler esas alınarak yapılan muhasebe kayıtlarını ve dolayısıyla mali tabloların güvenilirliğini zedelemektedir. Bilgi eksikliği ve verilerin örtüşmemesi sebebiyle, birimlerin bilgi akışını zamanında ve doğru olarak sağlayamadıkları kanaati oluşmuştur.

Bulguda yer alan ve kapanması gereken projelerden arta kalan bakiyelerin halen 104 Proje Özel Hesabında gözükmemesine yönelik tespit, Proje Destek Ofisine gönderilen yürütücülere ait proje kapanış dilekçelerine dayanmaktadır.

Yukarıda belirtilen Yönetmelik'in "Raporlama" başlıklı 16'ncı maddesinde; proje yürütücüsü tarafından projenin tamamlandığı veya proje sözleşmesi çerçevesinde projenin feshine karar verildiği muhasebe birimine bildirildiğinde, muhasebe yetkilisi tarafından proje bazında Yönetmelik'teki Ek-1'de belirtilen örneğine uygun şekilde 15 gün içerisinde bir hesap özet cetveli düzenlenerek Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderileceği ifade edilmiştir. Uygulamada hesap özet cetveli Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi üzerinden doldurulmakta, bu cetvel gönderilmeden proje kapatılmamaktadır. Ancak bilişim sistemine söz konusu cetvelin yüklenmemesi nedeniyle kullanıcılar, projeleri kapatamamakta olup 2022 yılında kapanması gereken proje sayısı 71 olup bu projelerde kalan bakiyeler toplamı 8.593.173,00 TL tutarındadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, 71 adet projenin kapatılması için çalışmalara devam edildiği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; projelerden kalan 8.593.173,00 TL tutarındaki bakiyenin 333.12 Emanetler Hesabı yerine 104 Proje Özel Hesabında kayıtlı olması sebebiyle Bilançoda 104 No.lu hesap olması gerekenden bu tutar kadar fazla, 333 No.lu Hesap ise olması gerekenden aynı tutarda eksiktir.

BULGU 4: Elden Çıkarılacak Maddi Duran Varlık Bulunmasına Rağmen Bilançoda Gösterilmemesi

Elden çıkarılmak üzere hurdaya ayrılan demirbaşlar bulunduğu halde bu varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Birikmiş Amortismanlar Hesabında kayıtlı olmadığı, adı geçen hesapların bilançoda yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi

Duran Varlıklar Hesabının niteliğine ilişkin 214'üncü maddesinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

Adı geçen Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 215'inci maddesinde ise kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir. Yine aynı maddede elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların bir taraftan kayıtlı değerinin bu hesaba alacak, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinin 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, ayrılmış olan amortisman tutarlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz farkın 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedelinin 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan denetimlerde;

- Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından toplam 70.400,00 kg hurda malzemenin Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ (MKE)'ye teslim edildiği bilgisinin muhasebe birimine bildirildiği, muhasebe birimince 294 ve 299 No.lu hesapların alacak ve borç çalıştırılarak bu hesapların kapatıldığı, satış bedelinin tamamı için 102, 600 ve 800 No.lu hesaplara giriş kayıtlarının yapıldığı, ancak varlıkların satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu veya olumsuz farkın faaliyet hesaplarına yansıtılmadığı,

- Satışı yapılan 70.400,00 kg hurda demirbaşa ek olarak fiilen hurda ambarında elektronik cihazlardan oluşan 8.850,00 kg ilave hurda bulunduğu ve bunların MKE tarafından teslim alınmamasına rağmen tüm hurda malzemelerin satılmış gibi muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı,

tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından hatalı muhasebeleştirilmenin MKE AŞ'nin 2022 yılı hurdalarını zamanında almamasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Söz konusu varlıkların 2022 yılında fiziki çıkışı yapılmadığı halde, çıkış yapılmış gibi muhasebe kayıtlarından silinmesi muhasebe işlemlerinin kayıt altına alınmasında temel ilke olan bir ekonomik değer el değiştirdiğinde

veya yok olduğunda muhasebeleştirilmesine aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak; hurdaya ayrılan demirbaşların satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu /olumsuz farkın faaliyet hesaplarına yansıtılmaması ve fiilen ambarda bulunan hurda varlıkların hesaplardan çıkarılması neticesinde 294 ve 299 No.lu hesaplar ile faaliyet hesaplarının mali tablolarda eksik raporlanmasına sebebiyet verilmiştir.

BULGU 5: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönem Ayırıcı Hesaplarda İzlenmemesi

Üniversite tarafından peşin tahsil edilen ancak gelecek aylarda ve bir sonraki yılda tahakkuk etmesi gereken kira gelirlerinin, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı yerine 120-220 Gelirlerden Alacaklar Hesaplarında izlendiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 No.lu hesabın işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 297'nci maddesinin birinci fıkrasında, gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izleneceği hükmü bulunmaktadır.

Adı geçen Yönetmelik'in 480 No.lu hesabın işleyişi ile ilgili 349'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; peşin tahsil edilen gelirlerin içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 No.lu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 No.lu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamının 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği düzenlenmiştir. Aynı maddenin (b) bendinin birinci alt bendinde ise Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların dönem sonunda 480 No.lu hesaba borç, 380 No.lu hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimde; Üniversite tarafından kiraya verilen taşınmazlardan üçer aylık dönemler halinde peşin tahsil edilen kira gelirlerinin sonraki aylara ait olan kısmının 380 No.lu hesap yerine 120 No.lu hesapta, bir sonraki yıla kısmının ise 480 No.lu hesap yerine 220 No.lu hesapta takip edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca bir sonraki yıla ait faaliyet gelirlerinin 600 Gelirler Hesabı kullanılmak suretiyle 2022 yılı faaliyet geliri olarak gösterimine de neden

olunduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak yeni imzalanan kira sözleşmeleri için gerekli kayıtların yapılmaya başlandığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; peşin tahsil edilen ancak bir sonraki yıla ait olan kira gelirlerinin önce 480 No.lu hesaba, dönem sonunda ise 380 No.lu hesaba aktarılmaması nedeniyle, 2022 mali yılı tablolarında 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabında fazlalık, 380 No.lu hesapta ise eksiklik bulunmaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kayıtlı Ambarlardan Bazılarının Fiziken Bulunmaması ve Ambarlarda Gözüken Taşınırların Ortak Kullanıma Verilmiş Olması

Bazı uygulama ve araştırma merkezleri adına kayıtlı ambarların fiziken mevcut olmadığı, bu merkezlere ait taşınırların ise ortak kullanıma verildiği halde kayıtlarda ambarda bulunan taşınır olarak gözüktükleri tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ambar; kamu idarelerine ait taşınırların kullanıma verilmeye kadar veya kullanımdan iade edildiğinde muhafaza edildiği yer olarak tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü maddesine göre, ortak alanlarda kullanılmak üzere ambardan alınacak taşınırlar için Taşınır İstek Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir. Taşınırlar; oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmek ve istek yapan birim yetkilisinin ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusunun imzası alınmak suretiyle verilmelidir.

Yönetmelik'in "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde ambar sayım işlemleri tamamlandıktan sonra oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırların Dayanıklı Taşınırlar Listeleri esas alınarak sayılması ve sayım sonuçlarının Sayım Tutanağında yer alan ilgili sütununda gösterilmesi düzenlemesi bulunmaktadır.

Üniversitenin uygulama ve araştırma merkezlerinden bazılarında yerinde yapılan denetimler ve düzenlenen sayım tutanaklarının incelenmesi neticesinde; Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (AFET), Uzay ve Hızlandırıcı Teknolojiler Uygulama ve Araştırma Merkezi (İVMER), Rüzgar Enerjisi Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi (RÜZGEM) ve Bilim ve Teknoloji Politikaları Araştırma Merkezi (TEKPOL) adlarına Taşınır Kayıt ve Yönetim Sisteminde tanımlanmış ambarlar gözükmemesine rağmen bu ambarların fiziken bulunmadıkları, tüm taşınırlar merkezlere ait laboratuvarlarda ortak kullanımda olmasına rağmen bunlar için Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmediği ve kayıtlarda ambarda bulunan taşınırlar şeklinde gösterildikleri anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, taşınır kayıt yetkililerine bilgilendirme eğitimleri verildiği, RÜZGEM ve AFET merkezlerinde tespitler doğrultusunda taşınır kayıtlarının yapılmasının sağlanacağı, İVMER merkezinde ise düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; merkezlere ait taşınırların kullanıma verilinceye değin veya geri iade edildiğinde muhafaza edileceği ambarların fiziken de oluşturulması, halen ortak kullanımda olan taşınırların Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenerek ambar kayıtlarından çıkışlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversite Taşınmazları Üzerinde Tesis Edilen İrtifak Hakkı İle İlgili Süreçlerde Hatalar Bulunması

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar üzerindeki irtifak hakkı işlemlerinin mevzuata uygun olarak tesis edilmediği görülmüştür.

Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Anılan Kanun'un 2'nci maddesinde ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu ifade edilmiş olup devam eden maddelerinde de ihale süreci bu ilkeleri tesis edecek şekilde düzenlenmiştir.

Taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı, 2886 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre belirlenen tahmin edilen bedel üzerinden yine aynı Kanun'un 36'ncı maddesinde öngörülen usule uygun olarak yapılacak ihale sonucunda teklif edilen en yüksek bedel üzerinden tesis edilmelidir. Kanun'da mülkiyet üzerinde tesis edilecek haklar, ihale ile belirlenen bedel mukabilinde yapılan işlemler olup istisnasına yani bedelsiz irtifak hakkına yer verilmemektedir.

Yapılan denetimlerde; muhtelif tarihlerde tesis edilmiş olmakla beraber denetim yılında da kullanılmaya devam edilen irtifak haklarında yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği tespit edilen hususlar aşağıda özetlenmiştir:

- Üniversitenin mülkiyetinde olan toplamda 49.818 metrekare taşınmaz üzerinde, 2886 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümlerine uyulmaksızın protokol ile doğrudan ve bedelsiz olarak bir Dernek lehine Sosyal ve Spor Tesislerinin Yapımı ve İşletilmesi için irtifak hakkı tesis edilmiştir.

- Üniversitenin mülkiyetinde olan 339 adet taşınmaz üzerinde 2886 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümlerine uyulmaksızın doğrudan ve bedelsiz olarak bir vakıf lehine 49 yıl süre ile bedelsiz intifa hakkı tesis edilmiştir.

- Üniversite mülkiyetindeki 30.932 metrekare arsanın tamamında 30.08.1999 tarihinde yapılan protokol ile bir vakıf lehine 99 yıl süre ile üst hakkı tesis edilmiş, karşılığında ise Üniversite kampüs alanı içinde 42 blok lojman binası ve 24.817 metrekare Hizmet Binası inşaat yapımı maliyeti vakıf tarafından karşılanmıştır. 2886 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümlerine uyulmaksızın doğrudan tesis edilen irtifak hakkının konusu arsa karşılığı inşaat olup söz konusu arsanın kullanım karşılığı olarak mevzuatta öngörülen yıllık bedel de vakıftan alınmamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, bedelsiz verilen üst haklarının karşılığında ilgili Vakıf ve Derneklerin taşınmazlar üzerinde çeşitli binalar yaptığı, sürenin bitiminde arazinin tüm müstemilatı ile birlikte bedelsiz olarak Üniversiteye devredileceği, araziye değerlendirerek elde edilen gelirin ise ilgili Vakıf ve Dernekçe Üniversite için kullanıldığı, üst hakkı bedeli ve süresi ile kamu kurum ve kuruluşlarının üçüncü şahıslara arazi tahsisinde uygulanacak özgün hukukî düzenlemeler bulunmadığı, bu sebeple protokol yöntemi ile işlem tesis edildiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresince, kamu kurum ve kuruluşlarının üçüncü şahıslara taşınmazlar üzerinde tesis edilecek haklarla ilgili uygulanacak özel bir düzenleme olmadığı ifade edilmişse de 5018 sayılı Kanun'un 44'ncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazları üzerinde tesis edilecek işlemlerin ilgili kanunlarında düzenleneceği belirtilmiş olup bu kapsamda üst hakkı, 2886 sayılı Kanun'da öngörülen usullere göre tesis edilmektedir. Nitekim Kanun'un kapsam maddesinde de özel bütçeli kamu idarelerinin mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin bu kanuna tabi olduğu açıkça hükme bağlanmıştır.

Hakkın içeriği ise 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun üst hakkının içeriğini, kapsamını ve sona erme sonuçlarını düzenleyen 826, 827 ve 829'uncu maddelerinde yer alan

hükümlere göre belirlenmekte ve bu Kanun'da öngörüldüğü üzere üst hakkı tesisi, işlemin karşı tarafı olan hak lehtarına taşınmazı kullanma ve üzerinde yapı yapma hakkı vermektedir. Bunun karşılığında da bir bedel ödeme sorumluluğu bulunmaktadır. Söz konusu hakkın bedelinin ise taşınmazın konusu kamu taşınmazı olduğu için 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından 4721 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine yer verilerek üst hakkının ve intifa hakkın çerçevesine dikkat çekilmiştir, ancak bulgu konusu tespitler tesis edilen hakkın içeriğine değil tesis edilme usulüne ilişkindir.

Özetle; üst hakkının içeriği ve kapsamı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre taşınmazı kullanma, yapı yapma ve bu yapıyı süre sonunda iade etme şeklinde belirlenirken, bunun bedelinin ise 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenmesi gerekmektedir. İdarenin taşınmazlar üzerindeki tasarruf yetkisinin çerçevesi kanunlarla çizilmiş olup bunları aşacak şekilde işlem tesis etmesi imkân dâhilinde değildir.

Sonuç olarak; irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlarda 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversiteye Tahsis Edilen Taşınmazın Protokol ile Vakıf ve Derneğe Bedelsiz Tahsis Edilmesi

Üniversiteye ait bazı taşınmazların kullanma ve işletme yetkisinin, yasal dayanağı olmayan protokol işlemine istinaden Vakıf ve Derneğe bırakıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesi uyarınca kamu idareleri; taşınmazları üzerinde sadece ilgili kanunlarda öngörülen işlemleri tesis edebilirler.

Kanun'un "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde ise kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Bahse konu mevzuat hükümleri hem kamu taşınmazları üzerinde tesis edilebilecek işlemler ile bunların tanıdığı hakkın içeriği ve kapsamını hem de bu işlemlerin nasıl tesis edileceğini ortaya koyan usul hükümlerini kapsamaktadır. İdarenin taşınmazlar üzerindeki

tasarruf yetkisinin çerçevesi kanunlarla çizilmiş olup bunları aşacak şekilde işlem tesis etmesi imkân dâhilinde değildir.

Buna ilaveten kamu idareleri, mülkiyetlerinde bulunan taşınmazları bir kamu hizmetinin yerine getirilmesi amacıyla ve söz konusu hizmeti yürütecek kamu idaresine tahsis edebilirler.

Yapılan denetimde; Hazine mülkiyetinde olup 17.03.1988 tarihinde Maliye Bakanlığı tarafından Üniversiteye kamu hizmeti gerekçesiyle tahsis edilen İstanbul ili, Beşiktaş ilçesinde bulunan 1225 Ada 82 Parsel numaralı taşınmazın eğitim, araştırma, uygulama, kültür ve benzeri faaliyetler ile sanat, spor ve sanayi işbirlikleri amacıyla işletilmesi kapsamında 06.05.2016 tarihli protokolle Eymir Kültür Vakfı ve İstanbul ODTÜ Mezunları Derneğine bedelsiz olarak 3 yıl süre ile verildiği, taşınmaz kullanım protokolünde sürenin bitiminde tarafların aksine bir yazılı talebi olmadığı takdirde protokol hükümlerinin aynı koşullarda devam edeceği ifade edildiğinden denetim yılı itibarıyla kullanımın sürdüğü görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yüksek öğretim kurumlarının dernek ve vakıflara taşınmaz tahsisi yapmalarına imkân veren bir düzenleme yer almamaktadır. Dernek ve vakıflar 5018 sayılı Kanun kapsamında bulunmadıklarından, bu kanuna göre de kendilerine taşınmaz tahsis edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

İşlemin dayanağı protokole hukuki dayanak olacak bir düzenleme bulunmadığı gibi Vakıf ve Derneğe tanınan hakkın içeriğini, kapsamını ve sorumluluklarını karşılayan emsal nitelikte bir düzenleme de mevcut değildir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, protokolün 2024 yılında sonlandırılmasına ilişkin Üniversite Taşınmaz Geliştirme Kurulu tarafından çalışma yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Üniversiteye tahsisli Hazinenin mülkiyetindeki taşınmazların, 5018 sayılı Kanun'da yer verilen hükümlere aykırı olarak Vakıf ve Derneğe bedelsiz olarak tahsis edilmesi mevzuata uygun değildir.

BULGU 4: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Hesaplanmasında Hatalı Uygulamalar Bulunması

Hukuk Müşavirliğine bağlı avukatlar tarafından takip edilen davalar sonucunda tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin mevzuata aykırı şekilde dağıtıldığı ve ödenen ücretlere ilişkin muhasebe kayıtlarının hatalı olduğu görülmüştür.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesi ile Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde; hak kazanılan avukatlık vekâlet ücretlerinin kimlere, hangi oranlarda dağıtılacağı, kişilere dağıtılacak tutarın yıllık üst sınırı, limit fazlası tutarın dağıtımını düzenlenmiş olup dağıtım sonunda arta kalan limit fazlası tutarların da tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılı sonunda idarenin bütçesine gelir kaydedilmesi öngörülmüştür.

Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ödenecek vekalet ücretinin limiti ve dağıtım şekli" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında; emanet hesabında toplanan vekalet ücretlerinin, vekalet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarı; (10.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın oniki katını geçmemek üzere fıkra da yer verilen bentlerdeki hükümlere göre dağıtılacağı hükmü bulunmaktadır. Buna göre birinci fıkranın (a) bendi uyarınca; vekalet ücretinin dava veya icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, vekalet ücreti dağıtımının yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ının eşit olarak ödenmesi gerekmektedir.

Vekalet ücretlerinin muhasebede izlenmesi için Genel Bütçe Ortak Detaylı Hesap Planında aşağıda sayılan yardımcı hesap kodları ihdas edilmiş ve hesapların kullanım şekli 12.07.2012 tarihli Avukatlık Vekâlet Ücretleri konulu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Yazısı ile açıklanmıştır. Buna göre;

- Muhasebe birimlerinin, tahsil ettikleri vekâlet ücreti tutarlarını 333.18.01 Dağıtılacak Vekâlet Ücretleri yardımcı hesabına kaydetmesi,
  - 333.18.02 No.lu hesabın %55 oranında dağıtılacak payın, 333.18.03 No.lu hesabın %40 oranında dağıtılacak payın, 333.18.05 No.lu hesabın ise limit fazlası olarak ödenmesi gereken tutarların izlenmesinde kullanılması,
- gerekmektedir.

2022 yılında yapılan vekâlet ücreti ödemelerinin denetiminde; dağıtımına ilişkin hesaplamaların Yönetmelik'in 6'ncı maddesindeki düzenlemeye aykırı olarak dava veya icra dosyasını takip eden ile etmeyen personel için öngörülen %55 ve %40 oran ayrımı yapılmaksızın, toplam tahsil edilen 107.074,62 TL vekâlet ücretinin hukuk müşavirliğindeki

personel sayısı olan 5'e bölünmesi suretiyle hesaplanarak ödendiği görülmüştür. Söz konusu ayırım yapılmadığından muhasebede ihdas edilmiş yardımcı hesap kodları itibarıyla da emanet hesaplara kayıt yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmıŖ, 2023 ve sonraki yıllarda mevzuatta belirlenen dağıtım esaslarının uygulanacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin Yönetmelik'te yer verilen ayırım yapılmayarak ödenmesinin ve hesap planında tanımlanan detay kodlarda takip edilmemesinin mevzuata ve genel uygulamalara aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Taşınmazlarda Cins Tashiinin Tamamlanmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde ise önceki dönem denetim raporlarında da konu edildiği üzere taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmaması durumunun devam ettiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmıŖ, parselasyon planı yapım işinin sonuçlanması ile birlikte gerekli kayıtların yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; cins tashiinin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır.

BULGU 6: Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımların Bazılarının Elektronik Kamu Alımları Platformuna Kaydedilmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında parasal limit dahilinde doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların bazılarında Elektronik Kamu Alımları Platformuna (EKAP) kayıt zorunluluğunun yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "EKAP üzerinden yapılacak diğer işlemler" başlıklı 30'uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının ikinci bendinde; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerektiği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, Üniversitenin bazı birimlerince doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlarda yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne riayet edilmediği ve söz konusu alımların EKAP üzerinden kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, harcama birimlerinin EKAP kayıtlarının yapılması konusunda uyarıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak birimler tarafından doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirdiği alımların "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üniversitesinin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu denetim yılında da yerine getirilmemiş ancak Üniversitenin parselasyon işlemlerini başlattığı anlaşıldığından, bu işlemlerin tamamlanması için süre gerekmektedir. RDK kararı doğrultusunda "Diğer Bulgular" bölümüne alınmıştır.
Dış Kaynaklı Hibe Kullanılarak Yürütülen Projelerden Tamamlananların Kapatılmaması Nedeniyle Mali Tabloların Fiili Durumu Yansıtılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu tespitler kısmen yerine getirilmiş olsa da, 58 adet projenin kapatılması için çalışmalar devam ettiğinden Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" başlığında 3 no.lu bulgu olarak yer verilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	28
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	30
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	30
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	31
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	31
6. DENETİM BULGULARI.....	31
7. EKLER.....	48

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Doğrudan Gider Kaydedilen Bilgisayar Yazılım ve Program Alımları.....	35
Tablo 2: 2023 Yılına Devreden Taşınırlardan Miktar ve Tutar Olarak Eksi Değerde Olanlar	38
Tablo 3: Taşınır Cetvelindeki Varlık Hesapları ile Bilançodaki Varlık Hesapları Arasındaki Farklar	40
Tablo 4: Döner Sermaye İşletmesinde Özel Bütçeye Ait Olan Gelir Türleri ve Tutarları.....	42

KISALTMALAR

DMİS: Döner Sermaye Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılık Hesaplarında Kayıtlı Tutarın Doğru Bilgi Sunmaması
2. Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisinin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması
3. Bilgisayar Yazılımı Satın Alınması İçin Yapılan Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
4. Döner Sermaye İşletmesinin Tahakkuk Eden Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi
5. Yarı Mamul ve Mamul Mal Stok Rakamlarının Doğru Bilgi Sunmaması
6. Döner Sermaye İşletmesinin Taşınır Hesaplarındaki Tutarların Doğru ve Güvenilir Bilgi Sunmaması

B. Diğer Bulgular

1. Özel Bütçe Hesaplarında Yer Alması Gereken Gelirlerin Döner Sermaye İşletme Hesaplarında Muhasebeleştirilmesi
2. Taşınır Yönetiminde Eksiklikler Bulunması
3. İşletme Müdürlüğü Bünyesindeki İç Hizmetler Müdürlüğü Vasıtasıyla Satışı Yapılan Araç Taşıt Pulu Ücretlerinin Belirlenmesinde ve Muhasebeleştirilmesinde Hatalar Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 09.05.1986 tarih ve 19102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur. Adı geçen Yönetmelik, 22.10.2000 tarih ve 24208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'inci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilecek ürünleri pazarlamak, teşhir ve satış yerleri açmak,

d) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil ve araştırmalar yapmak ve rapor düzenlemek,

e) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık

---

Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 10'dur.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 2 idari memur, 89 sürekli işçi, 18 geçici işçi ve 67 sözleşmeli işçi hizmet vermektedir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı, 7 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 140.775.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminlerinde herhangi bir güncelleme yapılmamıştır.

İşletmenin 2022 yılında 152.669.448,41 TL bütçe giderine karşılık, 144.464.674,04 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 170.300.594,13 TL gelir elde edilmiş, 138.185.045,96 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 32.115.548,17 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılık Hesaplarında Kayıtlı Tutarın Doğru Bilgi Sunmaması

İşçiler için ayrılması gereken uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren "Hesabın niteliği" başlıklı 354'üncü maddesinde; bu hesabın belirlenecek esaslar dâhilinde ayrılan bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 355'inci maddesinin birinci fıkrasının a-1 bendinde; faaliyet dönemini aşan bir süreyle ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, b-1 bendinde ise bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri gereğince, faaliyet dönemi içerisinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıkları ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmelidir. Kıdem tazminatının yıllık tutarının belirlenebilmesi için ilgili tahakkuk birimince mevzuatta öngörülen üst limitler dikkate alınarak dönem sonunda toplu bir hesap tablosunun hazırlanması ve bu tablodaki yıllık tutarların da muhasebeye yansıtılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, döner sermaye işletmesinde çalışan işçiler için uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlendiği 472 No.lu hesabın tamamının 372 No.lu hesaba aktarıldığı ve dönem sonunda 2022 için yıllık 13.625.000,00 TL kıdem tazminatı karşılığı ayırma işleminin yapılmayarak 472 No.lu hesaba alacak kaydı gerçekleştirilmediği tespit edilmiş olup 2022 yılı itibarıyla söz konusu hesabın bilançoda bakiye vermediği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından, bulguda tespit edilen hususlarla ilgili olarak 472 No.lu hesaba 28.02.2023 tarih ve 1225 No.lu fiş ile gerekli muhasebe kaydının yapıldığı bilgisi verilmiştir.

BULGU 2: Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisinin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması

Elde edilen mevduat faizlerinden kaynağında kesilen verginin, Döner Sermaye İşletmesinin kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği halde, 371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına aktarıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Bankalar Hesabının işleyişini düzenleyen 74'ncü maddesinde; banka tarafından hesaplanıp muhasebe biriminin hesabına kaydedildiği bildirilen faiz gelirlerinden tevkifat tutarları düşüldükten sonra kalan kısmın 102 No.lu hesaba, faiz gelirlerinden yapılan tevkifatların vergi mükellefi olan işletmelerde 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına, diğer işletmelerde "61 Satış İndirimleri" hesap grubunun ilgili hesabına borç, faiz gelirlerinin brüt tutarının 642 Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in 309'uncu maddesinde ise 371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının mevzuat gereğince peşin ödenen kurumlar vergisi ile diğer yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılacağı, kurumlar vergisi beyan döneminde, peşin ödenen vergi ve fon payı tutarları bu hesaba alacak, 370 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Özetle anılan Yönetmelik hükümlerine göre kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan işletmelerin faiz gelirlerinden tevkifat kapsamında kaynağında kesilen vergilerin tutarlarının 193 ve 371 No.lu hesaplarda izlenmesi, kurumlar vergisi mükellefi olmayan işletmelerde ise bu tutarların 61 hesap grubundaki hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde ise Döner Sermaye İşletmesinin bankalarda bulundurduğu vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirinin mevzuatı gereği kaynağında vergi stopajına tabi tutulduğu, saymanlıkça bu tutarın 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına borç kaydedildiği, dönem sonunda bu hesaptaki 3.484.614,32 TL tutarın ise 371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına devredilerek kapatıldığı görülmüştür. Oysa kurumlar vergisi mükellefi olan işletmelerin beyan döneminde yapması gereken kayıt, 371 hesaba alacak, 370 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına borç kayıdır. Ancak söz konusu tutarların, İşletmenin kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmediğinden 193 ve 371 No.lu hesaplarda değil, 612 Diğer İndirimler Hesabının borcunda izlenmesi gerekmektedir.

5220 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi kapsamında sadece bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar, kurumlar vergisinden muaf tutulmaktadır. Üniversite Döner Sermaye İşletmesinde bu kapsamda yapılan işlemlerinden dolayı mükellefiyet tesis edilmediğinden beyanname yükümlülüğüne tabi değildir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, mevduat faizlerinden kaynağında kesilen vergilerin 612 No.lu hesap kodunda izlenmeye başlanacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletmenin yıl sonunda düzenlenen mali tablolarında vergi mükellefiyeti tesis edilmediği halde 371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler Karşılığı hesabının yer alması, mali tablolarda hataya sebebiyet vermektedir.

BULGU 3: Bilgisayar Yazılımı Satın Alınması İçin Yapılan Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne satın alınan yazılım ve programların 260 Haklar Hesabına kaydedilmeyerek doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının niteliğini açıklayan 222'nci maddesinde bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuk tasarrufları ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 223'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)-1 bendinde; hakların maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan incelemede; Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü tarafından 2022 yılı içerisinde toplam 2.069.025,00 TL tutarındaki yazılım ve lisans programı alımlarının Haklar Hesabına kaydedilmeden 770 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı kullanılmak suretiyle doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Yapılan yazılım ve program alımlarına ilişkin ayrıntılı tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Doğrudan Gider Kaydedilen Bilgisayar Yazılım ve Program Alımları

Tarih	Yevmiye No	Kaydedilen Hesap	Tutar (TL)	İşlem
24.02.2022	1114	770	42.000,00	Yazılım Alımı
04.03.2022	1384	770	205.000,00	Yazılım Alımı
20.04.2022	2600	770	159.000,00	Yazılım Alımı
29.04.2022	2822	770	10.280,00	Lisans Programı Alımı
15.06.2022	3814	770	11.250,00	Yazılım Alımı
23.06.2022	4025	770	216.000,00	Yazılım Alımı
29.07.2022	4659	770	52.500,00	Yazılım Alımı
10.08.2022	4934	770	194.900,00	Yazılım Alımı
18.11.2022	7396	770	214.300,00	Yazılım Alımı
22.12.2022	8341	770	214.300,00	Yazılım Alımı
27.12.2022	8472	770	749.495,00	Yazılım Alımı
		Toplam	2.069.025,00	

Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No:47) "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında; tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olarak belirlendiği, diğer bir ifadeyle varlıkların hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen yazılım ve lisans alımlarının 260 Haklar Hesabında takip edilmesi ve yıl sonunda bu hesaptaki tutarın tamamına amortisman ayrılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, satın alınan yazılım ve programların 260 No.lu hesabın borcunda izlenmeye başlanıldığı, yıl sonunda amortisman kayıtlarının yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletmenin 2022 yılı bilançosunda 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı 2.069.025,00 TL tutarında eksiklik içermektedir.

BULGU 4: Döner Sermaye İşletmesinin Tahakkuk Eden Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

İşletmenin fatura düzenlediği ve yerine getirdiği hizmet satışlarından alacaklarının tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Alıcılar Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren 96'ncı maddesinde bu hesabın, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış alacaklarının izlenmesi

İçin kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. “Hesabın işleyişi” başlıklı 97’nci maddesinin birinci fıkrasının a bendinin 1’nci alt bendinde bendinde mal ve hizmet satışlarından doğan senetsiz alacakların bu hesaba borç, karşılığında gelir hesaplarına kayıt yapılacağı, b bendinin 1’inci alt bendinde ise alıcılar tarafından nakden veya hesaben ödeme yapılması halinde ise bu hesaba alacak, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedileceği düzenlenmiştir.

Söz konusu hükümler uyarınca döner sermaye işletmesinin faaliyet konusu mal ve hizmet satışının karşılığı kesilen ancak gerçek veya tüzel kişilerce henüz ödenmemiş faturalı alacakların mali tablolarda izlenmesi için 120 Alıcılar Hesabına kayıt yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde ise İşletmenin 2022 yılında hizmet satışından doğan alacaklarının mevzuat hükümlerine aykırı olarak tahakkuk hesaplarına hiç kaydedilmediği, tahsilat aşamasında banka ve gelir hesaplarına kayıt yapıldığı görülmüştür. Faturalı alacakların takip edildiği otomasyon sisteminde, dönem sonu itibarıyla henüz tahsil edilmemiş 1.024.133,73 TL (KDV hariç) alacak bulunmasına rağmen 120 No.lu hesaba kayıt yapılmaması sebebiyle bu tutarın işletmenin mali tablolarında gösterilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, faturaların tahakkuk kayıtlarının 120 No.lu hesaba alınacağı ve alacakların takibinin yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletme alacaklarının tahakkuk kayıtlarının yapılmaması, dönem sonunda henüz tahsil edilmemiş 1.024.133,73 TL tutarındaki alacağın bilançonun 120 Alıcılar Hesabında gösterilmemesine yol açmış olup bu haliyle 120 No.lu hesapta gösterilen tutar doğru ve güvenilir değildir.

BULGU 5: Yarı Mamul ve Mamul Mal Stok Rakamlarının Doğru Bilgi Sunmaması

Döner Sermaye İşletmesinde üretim faaliyeti ve buna ilişkin stok mal alımı olmadığı halde 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ile 152 Mamuller Hesabına varlık girişi kaydı yapıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 151 No.lu Yarı Mamuller Üretim Hesabının işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 130’uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; maliyet dönemi sonlarında yarı mamul üretimiyle ilgili olarak 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri, 720 Direkt İşçilik Giderleri ve 730 Genel Üretim Giderleri Hesaplarının borcunda toplanan giderlerin bu hesaba borç, ilgili

yansıtma hesaplarına alacak kaydedileceği, (b) bendinin birinci alt bendinde ise üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedeli üzerinden bu hesaba alacak, 152 Mamuller Hesabına ise borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yarı mamuller henüz işlem hâlinde olduklarından ambara alınma söz konusu olmayacağı için, 151 No.lu hesapta sadece üretimdeki “yarı mamul stokları” izlenmektedir. 152 Mamuller Hesabı ise üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Anılan Yönetmelik’in 152 Mamuller Hesabının işleyişine ilişkin hükümler bulunan 132’nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 151 no.lu hesaba alacak kaydedileceği, ikinci alt bendinde ise maliyet dönemi sonlarında yarı mamul hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderlerin 152 No.lu hesaba borç, 711, 721, 731 No.lu hesaplardan mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan denetimde; Döner Sermaye İşletmesinde herhangi bir üretim faaliyeti gerçekleştirilmediği ve fiilen mamule dönüşmesi muhtemel stok varlık bulunmadığı halde 151 ve 152 No.lu hesaplarda toplam 637.603,01 TL tutarında kayıt olduğu görülmüştür. 2019 ve 2020 yılı denetim raporlarında da konu edilen bu hususun; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında kayıtlı stoklardan tüketime verilen mal ve malzemelerin çıkış işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde; gider yansıtma hesaplarının taşınır yetkililerince sistemden hatalı seçilmesi, dönem sonunda gider hesaplarının yansıtma hesapları vasıtasıyla kapatılması sırasında tüketime verilerek çıkışı yapılan mal ve malzemelerin tutarı kadar 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ile 152 Mamuller Hesabına alım yapılmış gibi varlık girişi kaydı yapılması sebebiyle oluştuğu anlaşılmıştır.

Ancak 2019 yılında sistemdeki hatalı işlemler sebebiyle oluşan bu kayıtlar denetim yılı itibarıyla düzeltilmediğinden İşletmenin Bilançosunda, fiili olarak stoklarında olmayan varlıkların raporlanmaya devam edildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, hatalı kayıtların en kısa sürede düzeltilmesi ve tekrar edilmemesi için taşınır sorumlularına bilgilendirilme yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İşletmenin 2022 Mali Yılı Bilançosunda 151 ve 152 No.lu hesaplarda yer alan toplam 637.603,01 TL tutarındaki varlık fiilen bulunmamakta olup 15 Stoklar Grubu doğru

ve güvenilir bilgi içermemektedir.

BULGU 6: Döner Sermaye İşletmesinin Taşınır Hesaplarındaki Tutarların Doğru ve Güvenilir Bilgi Sunmaması

Döner Sermaye İşletmesinin taşınır hesaplarındaki tutarların doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu olduğu ve harcama yetkililerinin taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunun taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendine göre, taşınır kayıt yetkililerinin, yıl sonu hesaplarına ilişkin işlemlerinde taşınır 1'inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır grubu için Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelini düzenlemeleri gerekmektedir ve Cetvelin "Gelecek Yıla Devir" sütununda gösterilen miktarın, yıl sonlarında düzenlenen sayım tutanaklarının "Sayımda Bulunan Miktar" sütununda gösterilen miktara eşit olması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak Üniversitenin çeşitli birimlerinde yapılan taşınır işlemlerine ilişkin denetimlerde;

A) Döner Sermaye İşletmesi Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinde 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının alt detay kodlarından bazılarının gelecek yıla devreden miktarlarının negatif değerde olduğu görülmüştür.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik'in 10'uncu maddesine göre yıl sonlarında fiili sayım yapılarak düzenlenmesi gereken Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinde miktar ve tutar sütunlarında negatif değer yer alması mümkün değildir.

Aşağıdaki tabloda 2023 yılına devreden taşınırlara ait miktar veya tutarlardan negatif değerde olanlar gösterilmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılına Devreden Taşınırlardan Miktar ve Tutar Olarak Eksi Değerde Olanlar

Detay Hesap Kodu	Hesap Adı	Gelecek Yıla Devir	
		Miktarı	Tutarı (TL)
150.12.09	Karayolları ve Trafik Malzemeleri	-27	726,27
150.71.11	Kağıtlar	-10	0,00
150.71.14	Kutular	-18	0,00
150.71.16	Metal Malzemeler	-8	-920,00

B) Döner Sermaye İşletme bilançosundaki taşınır hesaplarında yer alan tutarlar ile Taşınır Sayım Döküm Cetvelindeki tutarların birbiri ile uyumsuz olduğu görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Taşınır işlemleri" başlıklı 27'nci maddesine göre döner sermaye işletmelerince edinilen taşınırların kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmaktadır. Bu bağlamda Yönetmelik'in yukarıda bahsedilen harcama yetkililerinin sorumluluğuna ilişkin 5'inci maddesinde de belirtildiği üzere taşınır kayıtlarının Yönetmelik hükümlerine göre doğru ve güvenilir bilgi sunmasından, belirtilen belge ve cetvellerin usulüne uygun bir şekilde hazırlanmasından taşınır kayıt yetkilisi ve taşınır kontrol yetkilisi, harcama yetkilisi ile birlikte sorumludurlar.

Yukarıda bahsedilen 10'uncu maddeye göre, taşınır kayıt yetkilileri tarafından yıl sonunda hazırlanan Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelindeki gelecek yıla devredilen taşınır miktarları ile yıl sonunda fiili sayım yapılarak bulunan miktarların eşit olması beklenmektedir.

Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinde taşınırların "Gelecek Yıla Devir" ortak sütununda, devredilen taşınırların miktar ve tutarlarına ilişkin iki ayrı sütun bulunmaktadır. Gelecek yıla devredilen taşınırın tutarı, taşınırın elde edilen maliyeti ile miktarın çarpımından oluşmaktadır. Dolayısıyla bu tutarın bilançoda gelecek yıla devredilen bakiye tutarları ile uyumlu olması gerekmektedir. Taşınır kayıt işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun yapılarak taşınırların fiili durumunu yansıtabilecek biçimde oluşturulması gerekmektedir.

Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi (DMİS) bünyesinde yer alan taşınır modülünün muhasebe ile entegrasyonunun sağlanamaması, taşınır işlem fişlerinin manuel olarak düzenlenebilmesine neden olmaktadır. Bu da taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin ilgili birimce taşınıra ilişkin işlemlerin ilgili hesaplara kaydedilebilmesi için muhasebe birimine zamanında ve güvenilir bilgi sunulmasını zorlaştırmaktadır.

Yapılan denetimde, İşletme bilançosunda bulunan taşınır hesaplarındaki bakiyeler ile Taşınır Sayım Döküm Cetvelindeki gelecek yıla devir sütunundaki tutarlar arasında

uyumsuzluk olduğu tespit edilmiş olup söz konusu uyumsuzluklara hesaplar itibarıyla aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 3: Taşınır Cetvelindeki Varlık Hesapları ile Bilançodaki Varlık Hesapları Arasındaki Farklar

Hesap	Taşınır Sayım Döküm Cetveli (Gelecek Yıla Devir Tutarı) (TL)	Bilanço (TL)	Fark (TL)
150 İlk Madde ve Malzeme	3.513.979,81	5.312.925,23	1.798.945,42
151 Yarı Mamuller	1.589,43	637.569,11	635.979,68
153 Ticari Mallar	9.963.521,51	9.879.898,12	-83.623,39
253 Tesis Makine ve Cihazlar	309.365,40	1.927.269,37	1.617.903,97
255 Demirbaşlar	7.412.292,14	10.159.000,64	2.746.708,50
TOPLAM	21.200.748,29	27.916.662,47	6.715.914,18

Yukarıdaki tabloda gösterilen tutarsızlıkların giderilebilmesi için İdare taşınırlarının fiili durumları tespit edilmeli ve kayıtlar fiili durumla uyumlu hale getirilmelidir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, taşınır ve muhasebe kayıtları arasındaki tutarsızlığın bir sebebinin DMİS sistemi taşınır modülünün tasarım ve uygulama hatasından, bir diğer sebebinin ise personel yetersizliği nedeniyle giriş/çıkış işlemlerinde manuel muhasebe fişi oluşturulması yada çift taşınır işlem fişi girişi yapılması kaynaklı olduğu belirtilmiş, bahse konu yanlışlığın en kısa sürede düzeltileceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletmedeki birimler tarafından sayımların düzenli yapmadığı, bu sebeple ertesi yıla devreden bazı taşınırların miktar veya tutarlarının eksisi olarak gözükmesi ve muhasebe ile uyumsuzluğa sebep olması nedeniyle mali tablolar güvenilir bilgi sunmamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Özel Bütçe Hesaplarında Yer Alması Gereken Gelirlerin Döner Sermaye İşletme Hesaplarında Muhasebeleştirilmesi

Üniversite özel bütçe hesaplarında yer alması gereken gelirlerin (kitap satışı, giriş kart bedeli, araç pulu, saf su satışı, hediyelik eşya satışı, bal satışı, kitap cezaları, limon gelirleri, hasar tespit gelirleri) Döner Sermaye İşletmesinin geliri olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre döner sermaye işletmesinin gelirleri, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları ile diğer gelirlerden oluşur.

Söz konusu Kanun'un 58 ve 65'inci maddelerine dayanılarak hazırlanıp yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 5'inci maddesinde işletmelerin faaliyet alanları;

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

c) Üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek,

ç) Yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak,

şeklinde sıralanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında ise döner sermaye işletmesinin gelirlerinin, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları, şartlı bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerden oluştuğu hükmü bulunmaktadır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 2'nci maddesinde ise İşletmenin faaliyet alanları;

"a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilecek ürünleri pazarlamak, teşhir ve satış yerleri açmak,

b) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil ve araştırmalar yapmak ve rapor düzenlemek,

c) *Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek.*”

Olarak sıralanmıştır.

Üniversitelerin gelir kaynakları 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 55'inci maddesinde belirlenmiştir. Bu gelirler;

- Her yıl bütçeye konulacak ödenekler,
- Kurumlarca yapılacak yardımlar,
- Alınacak harç ve ücretler,
- Yayın ve satış gelirleri,
- Taşınır ve taşınmaz malların gelirleri,
- Döner sermaye işletmelerinden elde edilecek karlar,
- Bağışlar, vasiyetler ve diğer gelirlerdir.

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde herhangi bir bilimsel araştırmaya ya da bir projeye veya doğrudan akademik bir çalışmanın katkısına dayanmayan kitap satışı, giriş kart bedeli, araç pulu satışı, saf su satışı, hediyelik eşya satışı, bal satışı, kitap cezaları, limon gelirleri, hasar tespit gelirleri adı altında tahsil edilen ve işletme geliri olarak kabul edilip kayda alınan tahsilatlar bulunmaktadır. Bu tür gelirlerle bağlantılı birimler, gelirin türü ve tutarı olarak aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: Döner Sermaye İşletmesinde Özel Bütçeye Ait Olan Gelir Türleri ve Tutarları

BİRİM/FAALİYET	GELİRLER	TL
BASIM İŞLİĞİ	Baskı gelirleri	3.489.527,14
KİTAP SATIŞ MERKEZİ	Kitap satışı	4.577.559,09
GÖL BÖLÜMÜ	Giriş kart bedeli	410.198,80
İÇ HİZMETLER	Araç pulu satışı	6.763.309,61
ODTÜ-MET	Saf su satışı	12.271,68
SOSYAL HİZMETLER	Hediyelik eşya satışı	8.327.563,56
ANADOLU ARI	Bal satışı	104.751,37
PERSONEL	Kimlik satışı	250,96
KÜTÜPHANE	Kitap cezaları	154.229,72
DİĞER GELİRLER	Avans Ceza, İş Görememezlik, Şartname Ücretleri	36.876,17
DENİZ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	Limon satışı	463,94
TOPLAM		23.877.002,04

2022 yılında döner sermaye işletmesi faaliyet alanları ile ilgisi bulunmayıp Üniversite özel bütçe hesapları içerisinde yer alması gereken 23.877.002,04 TL'lik tutar, İşletme hesaplarına gelir olarak kaydedilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesinde tahsilatı yapılan ve yukarıda yer alan tabloda sayılan gelir kalemleri, doğrudan herhangi bir akademik çalışmaya ve katkıya dayanmayan, işletmenin faaliyet alanı içerisinde de yer almayan gelirler olup özel bütçe hesaplarına dahil edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, söz konusu gelirlerin özel bütçeye devrine ilişkin çalışmaların uzun süredir devam ettiği ancak sorunun aynı zamanda bu gelirler ile finanse edilmekte olan personelin maaş, sosyal haklar ve kıdem tazminatları giderlerinin de özel bütçeye devrinden kaynaklandığı ve çözüm için Üniversitenin inisiyatifinde olmayan yasal bir düzenleme gerektiği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İşletmeye ait olmayan gelirlerin İşletme hesaplarına dahil edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınır Yönetiminde Eksiklikler Bulunması

Döner Sermaye bünyesinde yer alan birimlerde ve bu birimlere ait ambarlarda yapılan denetimler sonucunda; taşınırların numaralandırılması, kullanıma verilmesi ve sayım işlemleri ile ilgili olarak mevzuata aykırı uygulamaların bulunduğu tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; "Harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur." denildikten sonra harcama yetkililerinin taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği hükmüne yer verilmiştir.

Adı geçen Yönetmelik'in "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinin 1'inci fıkrasında kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımının yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca 5'inci fıkrasında ambar sayım işlemleri tamamlandıktan sonra oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırların Dayanıklı Taşınırlar Listeleri esas alınarak sayılacağı ve sayım sonuçlarının Sayım Tutanağında gösterileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Dayanıklı taşınırların kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü

maddesinde taşınırların; oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmek ve istek yapan birim yetkilisinin ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusunun imzası alınmak suretiyle verileceği hükmü yer almaktadır.

Yine Yönetmelik'in "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesine göre, giriş kaydı yapılan taşınırlara taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi gerekmektedir. Bu numara taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde yazma, damga vurma, etiket yapıştırma gibi işlemlerle belirtilmelidir. Fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara ise bu işlem uygulanmayacaktır.

Yapılan denetimde;

- Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü birimlerinden olan merkez ofiste yıl sonunda ve yılın belli dönemlerinde fiili sayım yapılmadığı,

- Dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin yapılmadığı,

- Dayanıklı taşınırlar listesi düzenlenmediği

görülmüştür.

Belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde taşınırların mevcut durumunun kayıtlarda anlık görünmesinin sağlanması, dayanıklı taşınırların numaralandırma işlemlerinin tamamlanması ve gerek belli dönemlerde gerekse ambar devir işlemlerinde fiili sayım işlemlerinin yerine getirilmesi zorunludur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, işletmeye bağlı birimlerden olan satış mağazası dışındaki birimlerce edinilen taşınırların mevzuat gereğince özel bütçeye devrinden dolayı sayım işlemlerinin yapılmasının mümkün olmadığı, merkez ofis birimine ait taşınırların sayım işlemlerinin yapılacağı, dayanıklı taşınırların numaralandırılmasının merkezi bir ambar ve ambar görevlisi olmadığından bugüne değin yapılmadığı ancak bu işlemlerin en kısa sürede düzeltileceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; taşınırların kullanımı, kontrolü, korunması ve sağlıklı bir şekilde takibinin yapılabilmesi için taşınırların muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların mevzuat hükümlerini yerine getirmelerinin ve bulguda tespit edilen hususlarla ilgili düzeltici çalışmaların yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: İşletme Müdürlüğü Bünyesindeki İç Hizmetler Müdürlüğü Vasıtasıyla Satış Yapılan Araç Taşıt Pulu Ücretlerinin Belirlenmesinde ve Muhasebeleştirilmesinde Hatalar Bulunması

Döner sermaye işletmesi bünyesinde yürütülen araç taşıt pulu satışlarına ilişkin fiyatların tespitinde Yönetim Kurulu kararı alınmadığı ve yapılan satış tutarı ile muhasebedeki tahsilat kayıtlarının birbiri ile uyumsuz olduğu görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Fiyatların tespiti" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında mal ve hizmetlerin fiyatlarının yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'in "Yönetim" başlıklı 9'uncu maddesinin bir ve ikinci fıkralarında ise döner sermaye işletmesinin yönetim kurulunun, yükseköğretim kurumu yönetim kurulu olduğu ve işletmeyi idare etmek üzere yürütme kurulu oluşturabileceği ifade edilmiştir.

Üniversite kampüs alanı içinde geliş ve gidişlerde, kapılarda ve park yerlerinde kontrol ve düzenin sağlanması amacıyla personel, misafir ve öğrenciler ile vakıf ve teknokent çalışanları için taşıt pulu uygulaması benimsenmiş olup bunların satış işlemleri de Döner Sermaye İşletmesinde gelir getirici birim olarak tanımlanan İç Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda yapılan satışlardan elde edilen gelirler ise döner sermaye hesaplarında izlenmektedir.

Taşıt pulu tahakkuk ve tahsilat süreçleri ile ilgili olarak yapılan denetimlerde;

- Satışa esas malların fiyat tespiti için İç Hizmetler Müdürlüğü tarafından bir tarife belirlendiği ancak bu tarifenin Yönetim Kurulu Kararı olmaksızın Genel Sekreterlikten alınan onay yazılarına istinaden yürürlüğe konulduğu,

- Döner sermaye taşıt pulu satışlarının takibini yapan İç Hizmetler Müdürlüğü biriminin verilerinin sağlıklı olmadığı ve muhasebe birimine 2022 yılında yapılan satış ve iade bilgilerinin bildirilmediği, bir özel okula yapılan A7 yetkili satış pulu ücretinin tahsilatının kişilerce okul yönetimine yatırıldığı, dönem sonunda döner sermaye müdürlüğü hesabına bu tutarların yatırılıp yatırılmadığının takibinin yapılamadığı, dönem sonu tahakkuk ile tahsilat bilgilerinin tutarlı olmadığı,

görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmı, fiyat tespiti hususunda

Yönetim Kurulu Kararı alanacağı ve muhasebe kayıtlarının uyumuna dikkat edileceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; taşıt pulu fiyatlarının Yönetim Kurulu kararı ile belirlenmesi, İç Hizmetler Müdürlüğünce satılan taşıt pulu tutarlarının ise muhasebe kayıtlarıyla uyumlu olmasının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Özel Bütçe İçerisinde Yer Alması Gereken Katkısız Gelirlerin Döner Sermaye İşletmesinin Geliri Olarak Kaydedilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu tespitler aynen devam ettiği ve çözümüne yönelik bir faaliyet gerçekleştirilmediği için Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde 1 no.lu bulgu olarak yer almaktadır.